

Raadsinformatiebrief¹

Onderwerp	Herdenken en Vieren
Portefeuillehouder	G. Slegers
Portefeuille	Inclusiviteit

Aan de leden van de gemeenteraad Zaanstad,

Inleiding

Middels deze brief informeren wij u over het herdenken en vieren in Zaanstad. In de begroting van 2023 is opgenomen dat het college werkt aan herdenken en vieren. In 2025 is een verkenning gedaan in de dorpen en stad naar herdenken en vieren, en de gemeentelijke rol hierin. In deze brief informeren we u over de verscheidenheid aan herdenkingen en vieringen in de stad en de verschillende rollen die de gemeente hierin heeft en kan hebben. Vanuit de verkenning is ook geconcludeerd dat er momenteel geen noodzaak is voor nieuwe interventies op herdenken en vieren. Als gemeente blijven we herdenkingen en vieringen breed ondersteunen en faciliteren. Zo blijven we samenwerken aan een inclusief Zaanstad en het multicultureel samenleven.

Toelichting

Zaanstad is een gemeente rijk aan historie, vernieuwing, ontmoeting, ontwikkeling en een grote diversiteit aan inwoners. Als stad en dorpen koesteren we dit. Herdenkingen en vieringen zijn een cruciaal onderdeel van onze Zaanse identiteitsvorming en sociale cohesie. *Herdenkingen* dragen bij aan ons collectief geheugen. Het geeft ruimte aan gedeeld verdriet en zorgt voor reflectie op het heden, opdat de geschiedenis zich niet herhaalt. *Vieren* heeft een vergelijkbare functie: We vieren onze gemeenschappelijke mijlpalen, onze Zaanse helden, onze vrijheid en onze inwoners.

In Zaanstad geven we daarom dus ruimte aan inwoners om aandacht te besteden aan uiteenlopende herdenkingen en om feestdagen vanuit een breder perspectief te benaderen. We bieden inwoners, organisaties en stichtingen de mogelijkheid om op eigen wijze invulling te geven aan herdenkingen en vieringen. Tegelijkertijd stimuleren wij samenwerking: tussen inwoners, tussen gemeenschappen en – waar van toepassing – in partnerschap met de gemeente. Zo blijven we van elkaar leren en blijven we werken aan verbinding met en tussen groepen in de stad en de dorpen. We dragen hiermee bij aan een inclusief Zaanstad en het multicultureel samenleven.

We hanteren daarbij de volgende uitgangspunten:

1. Ruimte voor initiatief: De gemeente faciliteert, ondersteunt en stimuleert, maar laat ook los waar dat past. Inwoners en gemeenschappen krijgen ruimte om eigen invulling te geven aan de herdenking en vieringen.
2. Verbinding. Herdenkingen en vieringen in Zaanstad zijn verbindend van aard. We stimuleren samenwerkingen en uitwisseling van perspectieven, kennis over historie en cultuur. Herdenken en vieren is verbindend, omdat het (interculturele) ontmoeting stimuleert. Ook verbinden we hiermee het Zaanse verleden met het heden en de toekomst. Herdenken en vieren gaat over alle Zaanse kanters, oud én jong. De gemeente neemt zelf initiatief om in verbinding te blijven met de stad en de dorpen om signalen en behoeftes op te blijven halen rondom herdenken en vieren.
3. Verscheidenheid. Zaanstad is een gemeente met meer dan 180 nationaliteiten. Herdenkingen en vieringen doen recht aan de veelheid van perspectieven,

---

¹Op deze raadsinformatiebrief volgt geen actie van de Agendacommissie. Wanneer u een onderwerp hieruit wilt bespreken dan kunt u dit doen door een raadsinstrument in te zetten. Bijvoorbeeld een rondvraag (primair gericht aan het college van B&W of een agenda-initiatief (primair gericht aan de collega fracties)). Vermeld altijd in het raadsinstrument: wat u wilt bespreken inclusief een korte concrete toelichting.

achtergronden, leeftijden en ervaringen van Zaankanters: de historie van de oude dorpskernen, de viering van 70 jaar arbeidsmigranten in Zaanstad, de Hannie Schaft herdenking en de viering van de afschaffing van de slavernij: een kleine greep uit de diversiteit van herdenkingen en vieringen van Zaankanters. We omarmen, stimuleren en faciliteren deze verscheidenheid in onze stad en onze dorpen.

4. Toegankelijkheid en inclusie: Herdenkingen en vieringen in Zaanstad die financiering ontvangen vanuit de gemeente zijn toegankelijk en welkom voor eenieder. Bij het organiseren van herdenkingen en vieringen moet iedere Zaankanter kunnen deelnemen, ongeacht leeftijd, beperking, achtergrond, of overtuiging.

Dit betekent dat we vooral doorgaan met wat we al doen Via verschillende manieren wordt er al doorlopend gewerkt aan herdenken en vieren in Zaanstad:

- Via de gemeentelijke organisatie worden verschillende groepen inwoners doorlopend verbonden met de gemeente en/of andere groepen, zo ook in het organiseren van herdenkingen en vieringen.
- Via onze communicatiekanalen wordt aandacht besteed aan diverse herdenkings- en feestdagen.
- We faciliteren herdenkingen en vieringen; denk hierbij aan Evenementen, Vergunningen, OOV, Cultuur etc.
- We bieden financiële mogelijkheden via Voor Je Wijkie de Algemene Subsidie Verordening of de evenementensubsidies bijvoorbeeld.
- Het gemeentearchief heeft een schat aan informatie en expertise op de historie van Zaanstad, deze wordt veelvuldig ingezet.
- Bestuurlijk zijn we zichtbaar aanwezig bij diverse herdenkingen en vieringen,

Ook stellen we financiering beschikbaar via de bestaande wegen (Voor Je Wijkie, de Algemene Subsidie Verordening en Evenementensubsidies bijvoorbeeld) zodat inwoners in de gelegenheid worden gesteld om herdenkingen en vieringen met maatschappelijk Zaanse belang te organiseren. Daarnaast onderzoeken we de mogelijkheden voor een aparte subsidieregeling Herdenken en Vieren voor vieringen en herdenkingen met een breed Zaanse belang en relatie tot de Nederlandse (lokale) overheid, passend binnen de bestaande budgetten.

Bovenstaande resulteert nu al in een heleboel verschillende herdenkingen in vieringen in Zaanstad. Denk hierbij onder andere bijvoorbeeld aan:

- De jaarlijkse herdenkingen en vieringen naar aanleiding van de Tweede Wereldoorlog: De Hannie Schaft Herdenking, de Februaristaking Herdenking, Holocaust Memorial Day, de Dodenherdenking op 4 mei, Bevrijdingsdag
- Ketj Koti op 1 juli en de Herdenking Slavernijverleden op 30 juni
- De Zaanse Veteranendag
- Het onderzoek naar de doorwerking van het Slavernijverleden in Zaanstad
- Het monument wat nu wordt gerealiseerd op initiatief van U als raad voor de onterecht ontslagen Raadsliden in de Tweede Wereldoorlog
- De Diwali viering in Zaandam
- ZaanPride
- 50 jaar onafhankelijkheid Suriname
- 75 jaar Molukkers in Nederland (2026)

Als gemeente blijven we herdenkingen en vieringen dus breed ondersteunen en faciliteren. Zo blijven we samenwerken aan een inclusief Zaanstad en het multicultureel samenleven.

Draagvlak

Er heeft een verkenning plaatsgevonden bij verschillende partijen in de stad en de dorpen die zich nu al bezighouden met herdenken en vieren. Het doel van deze gesprekken was te

achterhalen wat er leeft rondom herdenken en vieren bij onze inwoners, en waar de behoeftes liggen in relatie tot de gemeente met dit thema. Deze gesprekken benadrukten het gemeenschappelijk belang van herdenken en vieren. Ook liet deze verkenning zien wat voor een grote verscheidenheid aan herdenkingen en vieringen al worden georganiseerd in Zaanstad. Zo ook in h oe die worden georganiseerd en wat de rol van de gemeente hierin is of zou kunnen zijn. De verkenning liet ook zien dat het voor sommige inwoners en organisaties niet altijd duidelijk is wat er mag en kan rondom herdenken en vieren. Daarnaast bleek het ook lang niet altijd bekend dat de gemeente Zaanstad waarde hecht aan het breed herdenken en vieren. Het is ook niet altijd duidelijk voor inwoners wat zij van de gemeente kan en mag verwachten. Zowel de organisaties en inwoners als de gemeente zijn erbij gebaat dat er heldere afspraken, werkwijzen en duidelijke rolverdelingen worden gecommuniceerd.

Financiële en Juridische consequenties

Er zijn geen financiële en juridische consequenties. Wanneer van toepassing worden herdenkingen en vieringen via de al bestaande mogelijkheden gefinancierd vanuit de opgave Kansengelijkheid, Actief Burgerschap.

Geheimhouding op grond van de Gemeentewet

Openbaar.

Aanpak/uitvoering

Via de doorlopende dialoogsessies, gesprekken en vaste overlegstructuren worden betrokken inwoners en organisaties die zich bezighouden met Herdenken en Vieren geïnformeerd. Ook wordt er doorlopend meegedacht welke rol organisaties hierin kunnen pakken en waar de gemeente een rol kan spelen. Eind 2027 wordt er geëvalueerd met de stad op hoe de herdenkingen vieringen in 2026 en 2027 gelopen zijn, wat goed ging en wat beter kan. Middels de reguliere P&C producten wordt hier op teruggeblikt en vooruitgekeken

---

Betreft

Actieve informatievoorziening.

Bijgaande stukken

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Zaanstad,

drs. J. Hamming, burgemeester

mr. L. Graaff, gemeentesecretaris

Transactiebewijs iBabs digitale handtekening